

โคลงนิราศนครสวรรค์

ผู้แต่ง	พระศรีมโหสถ								
ประวัติ	แต่งเมื่อ พ.ศ. ๒๒๐๑ ในโอกาสโดยเสด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งเสด็จพระราชดำเนิน โดยขบวนพยุหยาตราทางชลมารคไปเมืองนครสวรรค์เพื่อรับช้างเผือก ต่อมาขึ้นระวาง เป็นเจ้าพระยาบรมมหารัชมณเฑียรพันธุ์								
ลักษณะการแต่ง	บทแรกเป็นร่ายสุภาพ ต่อจากนั้นเป็นโคลงสี่สุภาพ ๖๙ บทเป็นการบรรยายถึงสิ่งที่ ได้พบเห็น ในโอกาสที่ได้เสด็จโดยเสด็จสมเด็จพระนารายณ์								
เรื่องย่อ	กล่าวถึงปราสาทราชวัง และขบวนพยุหยาตราทางชลมารค ต่อจากนั้นจึงพรรณนา สถานที่ต่างๆ เช่น เพนียดคล้องช้าง วัดพระงาม ไชโย บ้านแปง เมืองอินทบุรี จบลงตอนกลางถึงเขาสรวยผา								
ตัวอย่าง	<table><tr><td>เสด็จแกลยศ</td><td>ธรรณิทร</td></tr><tr><td>แล้วคอยคละโดยสินธุ์</td><td>กล่าวคล้าย</td></tr><tr><td>โดยเสด็จปิ่นภูมินทร</td><td>ยุรยาตร</td></tr><tr><td>ยังนครสวรรค์ฝ่าย</td><td>ยาตราตามชล</td></tr></table>	เสด็จแกลยศ	ธรรณิทร	แล้วคอยคละโดยสินธุ์	กล่าวคล้าย	โดยเสด็จปิ่นภูมินทร	ยุรยาตร	ยังนครสวรรค์ฝ่าย	ยาตราตามชล
เสด็จแกลยศ	ธรรณิทร								
แล้วคอยคละโดยสินธุ์	กล่าวคล้าย								
โดยเสด็จปิ่นภูมินทร	ยุรยาตร								
ยังนครสวรรค์ฝ่าย	ยาตราตามชล								

ที่มา : ประวัติวรรณคดีไทยสมัยสุโขทัยและอยุธยา ของเสนีย์ วิลาวรรณ